

Ro Ta Paulus Ibeede Pizin Pilipai

¹ Nio Paulus. Niamru Timoti, niam mbesooŋo ki Yesu Krisi. Ambeede ro ti ima piom wal boozomen ki kar Pilipai ta kewe Anutu wal kini potomŋan kek mi kesekap la ki Yesu Krisi i, mi zin mboronŋan tiom ta matan piom, mi niom pakan ta ku'uluulu uraata i tomini.✧ ² Tamanda Anutu ziru Merere Yesu Krisi ko tikampe yom, mi timboro yom ma kombot ambai. Nonoono.

Paulus isun pizin Pilipai

³⁻⁴ Mazwaana ta boozomen nio leleŋ ambai pa Anutu mi anpakurkuri pa mbulu tiom boozomen ta izzwe kembei niom motoyom ingalŋgal yo. Mi sunŋana tio boozomen ta ankamam piom na, ankamam raama leleŋ ambai kat.✧ ⁵ Pa indeeŋe ta mata popoten, mi imar imar indeeŋe koozi na, anre kembei itiŋan mi takamam uraata pa uruunu ambaiŋana. ⁶ Mi nio anurla kat ta kembei: Anutu itunu ta imanŋa pa uraata ambaiŋana piom kek na, ni ko ikiskis uraata tana ma ila irao nol ki Yesu Krisi ipet, to iposop ma imap kat.✧

⁷ Tana nŋar ta kembei ta imbotmbot la leleŋ piom ta boozomen. Mi ina indeeŋe men. Pa sombe anbot lela ruumu sanaana, som anbot mat mi anporou mbolŋana be anpombol uruunu ambaiŋana, na anre kembei itiŋan mi tombot lela kampenana ki Anutu, mi temender pa uraata ta

✧ **1:1:** Ngo 16:12-40 ✧ **1:3-4:** Pil 4:10+ ✧ **1:6:** 1Kor 1:8+

ni iur mar nomoŋ i. Tanata leleŋ piom ilip mi anŋkamam nŋar piom totomen.✠ ⁸ Nio ingi anŋso kat sua ŋonoono pa Anutu mataana ta kembei: Nio leleŋ piom ta boozomen kembei ta Yesu Kriŋi leleene piom. Tanata ikam ma leleŋ itaŋtaŋ piom mi anŋso anŋre yom.✠

⁹ Sunŋana ta anŋkamam piom, ina ta kembei: Anutu ko ipombol yom be kuur leleyom pini mi zin tomtom, mi mbulu tana izze ma iwe biibi. Mi ko ipei nŋar tiom mi ikam yom ma kuute kati.✠
¹⁰⁻¹¹ Naso karao be kikilaala koronŋ pareiŋana ta ambai kat mi koronŋ ŋonoono. Mi mbulu tiom ko imap ma inŋeeze men, mi leynom uunu sa isaana som. Paso, Yesu Kriŋi ikam yom ma kewe ndeeŋeŋoyom kek, mi urlaŋana tiom ipiyotyooto ŋonoono ambaimbaiŋan boozo kat. Mi ko kombotmbot ta kembei ma irao nol ki Kriŋi ipet. Naso kakam ma Anutu zaana iwe biibi, mi tomtom tipakuri.✠

Pataŋana ki Paulus iwe zaala pa uruunu ambaiŋana

¹² O niom toŋmatiziŋ tio, nio leleŋ be kuute kat ta kembei: Mbulu ta ipet pio i, ina ipakaala uruunu ambaiŋana som. Ina iwe zaala pa be ila pa tomtom boozomen. ¹³ Kere. Zin malmal kan ta timborro Kaisa itunu ruumu kini i, ziŋan wal pakan timap ma tikilaala yo ta kembei: Nio ingi anŋbot lela ruumu sanaana ti pa Yesu Kriŋi zaana. ¹⁴ Mi koronŋ toro tomini. Pataŋana tio ti ipombolmbol toŋmatiziŋ boozomen ta ki Merere i ma lelen

✠ **1:7:** Ep 3:1 ✠ **1:8:** Ro 1:9+ ✠ **1:9:** Ep 1:17; 1Tes 3:12

✠ **1:10-11:** Ro 12:2,18; 1Kor 1:8

imet kat, mi timender mbolɔana pa sua ki Merere soyaaraɔana. Pa tire yo aɔmender mbolɔana, tabe zin tomini timoto mini som.

¹⁵ Nonoono, tomtom pakan na, tizzo Krisi uruunu paso, matan mburbur pio. Tanata tizor-zooro mi tiso tikoto yo. Mi zin pakan na, tizzo raama ɔgar ambaiɔana. ¹⁶ Pa tiur lelen pio, mi tiute ta kembei: Anutu iur uraata imar nomoɔ be aɔporrou mbolɔana pa uruunu ambaiɔana. ¹⁷ Zin pakan ta tizzo Krisi uruunu raama lelen iɔgeeze som, ina tikamam bekena tiyakat zin tomtom ma tito zin. Mi tiso ko tikam pataɔana toro pio mini. ¹⁸ Tamen nio ko irao motoɔ ila pa mbulu kizin tana na som. Pa mbulu pareiɔana ta so tikam pa uruunu ambaiɔana soyaaraɔana, ina ambai men. Sombe tikam raama ɔgar sananɔana, som tikam raama ɔgar ambaiɔana, ina zin koron kizin. Mi nio na, leleɔ ambai kat pa Krisi uruunu ta ilala pizin tomtom pa zaala matakiɔa boozo.

¹⁹ Mi ko leleɔ ambai kat ta kembei ma ila. Pa niom tina kuzunɔun pio, mi Bubunɔana ki Yesu Krisi iuluulu yo. Tana nio aɔute: Mbulu pareiɔana ta so ipet pio, na Anutu ko iuluulu yo be aɔbot ambai.✧
²⁰ Mi nio sombe aɔbot men, som aɔmeete, ina koron sorok. Mi koron ta, ta nio leleɔ pa ilip. Ta buri, mi mazwaana ta boozomen. Ina nio leleɔ be aɔmender mbolɔana, mi mbulu tio boozomen ta aɔkamam su toono na, imap ma ipakur Krisi zaana. Kokena aɔmoto mi aɔzem uraata ki Krisi, som aɔkam ɔoobo mbulu, to kon mian pa itun, mi aɔpasaana Krisi uruunu.✧ ²¹ Pa nio aɔre ta kembei:

✧ **1:19:** 2Kor 1:11 ✧ **1:20:** Ro 15:30+; Ep 6:19+; 1Pe 4:16

Mbotɔna tio uunu ɔnoono, ina imbot la ki Krisi tau. Mi sombe aɔmeete, inako aɔkam koron ta ambaiɔana kat ma ilip.✧ 22 Tamen sombe aɔbot men su toono, inako aɔrao aɔkam uraata pakan ta iurur ɔnoono ambaimbaiɔan. Tingi tabe ikam ma aɔkankaana. Ko zaala iɔgoi ta ambai kat? 23-24 Tana iɔgi dadaru ikamam yo. Pa leleɔ be aɔzem toono, mi aɔla ma niamru Krisi ambot. Pa ina koron ta ambaiɔana kat ma ilip. Tamen nio leɔ uraata be aɔuulu yom tomini. Mi sombe aɔbot men su toono, nako aɔrao be aɔkam uraata tana.✧ 25 Tana nio aɔurla ta kembei: Nio ko irao aɔzem yom loɔa na zen. Ko itiaɔan tombot risa bekena aɔpombol yom ta boozomen. Naso urlaɔana tiom izze ma imbol, mi leleyom ambai kat. 26 Mi sombe aɔma aɔlou yom mini, inako ikam yom ma leleyom ambai kat pa Yesu Krisi mi kapakur zaana.

Zin Pilipai bela tilup lelen ma iwe tamen mi timender mbolɔana

27 Mi niom na, kewe kartu ki saamba kek. Tana motoyom iɔgal be kipiyooyooto ka mbulu. Naso mbulu tiom indeeɔe pa uruunu ambaiɔana ki Krisi. Pa sombe aɔma ma aɔre yom, som aɔma som, mi aɔleɔ uruyom men, na leleɔ be kulup leleyom mi ɔgar tiom ma iwe tamen, mi kemender mbolɔana mi koporou pa urlaɔana ki uruunu ambaiɔana.✧ 28 Mi zin wal ta tizorzooro yom na, komoto zin pepe. Kemender mbolɔana. Naso iwe kilalan pizin kembei zin ko tila len. Mi niom na, Anutu ko ikamke yom ma kombot

✧ 1:21: Yo 14:6; Ga 2:20 ✧ 1:23-24: 2Kor 5:8; 2Tim 4:6 ✧ 1:27: Ep 4:1; Pil 3:20; Kol 1:10; 1Tes 2:12

ambai. ²⁹ Anutu, ni ipomoozo yom pa Yesu Krisi zaana. Pa ikam yom ma kuurla kini, mi ikam yom ma kabaada pataŋana pa Krisi zaana tomini.✠
³⁰ Tana itinjan mi toporrou pa sua ki Merere. Pa pataŋana ta munġu kere ipet pio, mi kelej kembei aŋbadbaada men i, ta ipet piom tomini mi kabadbaada.✠

2

Zin Pilipai bela tikoto zitun

¹ Niom tina kesekap la ki Krisi ma kewe lene kek, mi ni ipombolmbol yom. Mi mbulu kini ta iur leleene piom, ina ipotor leleyom. Mi Bubunana tamen ta izebzebe yom, mi iluplup yom ma kewe tamen. Mi mbulu ki Anutu tau leleene izanzaana piti mi imuŋaiŋai iti na, kere kek. ² Tana, kaparlup leleyom mi nġar tiom ma iwe tamen, mi kuur leleyom par piom. Naso kakam yo ma leleŋ ndabok ma ndabok kat.✠ ³ Mi kurru zaala be zoyom iwe biibi pepe, mi kapakur ituyom pepe. Bela kokototo ituyom, mi kiwidit waeyom bizin pakan. Kere zin kembei zin ambaimbairjan ma tilip piom.✠ ⁴ Tana motoyom inġal ituyom men pepe. Kakam nġar pa waeyom bizin tomini.✠

Krisi ipatoonjo iti pa mbulu ki tokoto itundu

⁵ Tana kaparkamam mbulu ta kembei piom. Naso koto nġar ki Yesu Krisi.✠

⁶ Pa ni kembei Anutu itunu, mi ni raraate pa Anutu.

✠ **1:29:** Nġo 5:41+; Ro 5:3 ✠ **1:30:** Nġo 16:19+; 1Tes 2:2 ✠ **2:2:** Ro 15:5 ✠ **2:3:** Ro 12:10+; Ga 5:26; 1Pe 5:5 ✠ **2:4:** 1Kor 10:24,33, 13:5 ✠ **2:5:** Mt 11:29; Yo 13:15; 1Pe 2:21; 1Yo 2:6

Tamen leleene be ikiskis zaana mi mbotjana ta ki Anutu i som.✧

7 Zaana mi mbotjana tana, ni iur lae, mi izem itunu ma iwe koron sorok.

Mi ikam mbulu mi mbotjana ki mbesoono sorok, mi isu toono ma iwe tomtom kembei ta iti.✧

8 Tana ni iwe tomtom kembei ta iti, mi imbot la mazwanda.

Mi ikototo itunu, mi itoto mbulu ki mata lenjenjana ma ila ila irao imeete.

Mi meetejana kini tomini, ambai som kat.

Pa imeete sala ke pambaaranjana.✧

9 Tanata Anutu iwiti ma isala ta kor a, mi ikami ma zaana iwe biibi kat.

Ilip pa koron ta boozomen zan.✧

10 Pa isombe wal ta munjana men timap ma tilek kumbun pa Lutuunu,

mi tiso ta kembei: “Yesu Kresi, ni ta zaana biibi.”

Zin ta timbot toono i, mi zin ta timbot saamba a, mi zin Andewa kan tomini.✧

11 Tana wal ta boozomen kola timap ma tiso sua ila iwal biibi matan ta kembei:

“Yesu Kresi, ni Merere.”

Mi zin ko tipakur Tamaana Anutu zaana.✧

Zin Pilipai tiwe kembei pitik be tiur mat pizin tomtom

12 O niom wal tio, indeenje ta mata popoten mi imar na, kelenjenj la sua mi kototo. Tana sombe

✧ **2:6:** Yo 1:1+, 17:5; Kol 1:15; Ibr 1:3 ✧ **2:7:** Mt 20:28; Yo 1:14, 13:4+; 2Kor 8:9; Ga 4:4; Ibr 2:14+ ✧ **2:8:** Mt 26:39; Yo 10:17+; Ibr 5:8, 12:2 ✧ **2:9:** Mbo 110:1; Yo 17:1+; Ngo 2:33; Ep 1:20+; Ibr 1:3+ ✧ **2:10:** Mt 28:18; Yo 5:23; Ro 14:11 ✧ **2:11:** Yo 13:13; Ngo 2:36; Ro 10:9; 1Kor 8:6; Tur 5:8+

itiŋan tombot, som itiŋan tombot som, na komototo Anutu, kelenŋen la kalŋaana, mi kipiyooyoto uraata mi mbulu tau iswe kembei Anutu ikamke yom kek. Mi sombe aŋrao aŋma som, na motoyom iŋgal kat be kakamam ta kembei.✧ ¹³ Mi uraata tana, niom ituyom men ko kakam som. Pa Anutu itunu ikamam uraata biibi la leleyom, mi ikamam yom ma leleyom be koto ŋgar kini, mi ipombolmbol yom be kakam.✧

¹⁴ Tana koyo kwoyom pizin tomtom mi kaparzorzooro pepe. Kakam koron ta boozomen raama leleyom ambai men.✧ ¹⁵ Naso leynom uunu sa isaana som, mi leleyom iŋgeeze men, mi mbulu tiom ta boozomen indeeŋe men. To kombot kembei Anutu lutuunu bizin ŋonoono ila wal sananŋan mi zorzooronan mazwan, mi ku'urur mat pizin kembei zin pitik ta tiyaryaara pa maŋaanaŋana i.✧ ¹⁶ Paso kikiskis sua mata yaryaaraŋana mi kazarra la pizin tomtom. Tana kakamam ta kembena. Beso kaimer ma nol ki Krisi ipet, na mbulu tiom ko iswe yo kembei aŋpun sorok mburoŋ som, mi aŋkam kat uraata tio. To niŋ se mi menmeen yo piom.✧ ¹⁷ Mbulu tau urlaŋana tiom ipiyoyoto mi kakamam be kembeeze pa Merere, ina kembei kakamam patoronŋana pini. Tana nio, sombe tipun yo ma siŋiŋ ireere, nako leleŋ ambai pa men. Pa ina ko iwe kembei yok baen ri ta ireere sala patoronŋana tiom tana be iposop ma imap kat. Tana sombe tipun yo ma aŋmeete, na nio ko

✧ **2:12:** Mbo 2:11; 1Pe 1:17 ✧ **2:13:** Yo 15:5; 2Kor 3:5; Ibr 13:21

✧ **2:14:** 1Kor 10:10; 1Pe 4:9 ✧ **2:15:** Mt 5:14-45; Ep 5:1,8; Tur

1:20 ✧ **2:16:** Ga 2:2; 1Tes 2:19+

leleŋ ambai men. ✧ 18 Mi niom ta boozomen tina tomini, leleyom ambai. Naso itiŋan lelede ambai mi menmeen ti. ✧

Paulus iso iŋgo Timoti pizin Pilipai

19 Merere Yesu, ni ikam yo ma aŋurla ta kembei: Molo som to aŋgo Timoti ma ima be ire yom mi ipombol yom. Mi so imiili ma imar mi iso uruyom, to ko ipombol yo tomini ma leleŋ ambai. 20 Nio leŋ tomtom toro sa ta kembei som. Ni itutamen ta leleene raraate kembei ta nio i. Pa iur kat leleene piom mi leleene ilip be iuulu yom. 21 Mi zin wal pakan na, matan iŋgalŋgal zitun men. Tana tikam ŋgar be tiuulu uraata ki Yesu Kriŋi som. ✧ 22 Mi Timoti na, niom kuute i kek. Ni igabgaaba yo kembei itun lutun, mi niamru ambesmbeeze pa uraata ki uruunu ambaiŋana. Mi ibaada pataŋana pa Kriŋi zaana mi imender mbolŋana. Tana ni irao pa uraata. ✧ 23 Tana nio ko aŋbot mi aŋre muŋgu: Ko tiur zaala pareiŋana pio? Tona loŋa men mi aŋgo i ma ima. 24 Mi nio aŋurla ta kembei: Merere ko iur zaala sa pio, be molo som to itun aŋma mi aŋre yom tomini.

Mbulu ki Epaproditus iwe kin ambaiŋana. Pa ni izem kat itunu pa uraata ki Kriŋi

25 Mi toŋmatiziŋ kiti Epaproditus ta koŋgo i ma imar be iuulu yo na, nio aŋre kembei ambai be loŋa mi aŋpimiili i ma ima mini. Nonoono, ni igabgaaba yo pa uraata, mi niamru amporou mbolŋana pa uruunu ambaiŋana. 26 Tamen iŋgi

✧ 2:17: Ngo 21:13; Ro 15:16; 2Tim 4:6 ✧ 2:18: Pil 3:1, 4:4

✧ 2:21: 1Kor 10:24, 13:5; 2Tim 4:10,16 ✧ 2:22: 1Kor 4:17; 1Tim 1:2

leleene isaana piom ta boozomen, mi leleene be imiili ma ire yom mini. Pa ni iute kembei niom kelen uruunu pa mete kini kek. ²⁷ Mi ina nonono. Pa mete biibi ikami ma rimen mi imeete. Tamen Anutu imuñai i. Mi ni itutamen som. Anutu imuñai yo tomini. Pa sombe ni imeete, so ikam patañana toro pio ma isala ki. ²⁸ Tana leleñ be loña mi ango i ma ima be kere i. Naso leleyom ambai mini, mi nio tomini leleñ ipata mini som. ²⁹ Tana leleyom ambai pini mi kakami. Pa ni tomtom ki Krisi. Wal ta kembei na, niom irao kapakur zin.✧
³⁰ Kere. Ni rimen mi imeete pa uraata ki Krisi. Paso, ni iute tau niom kombot molo ma karao be ku'uulu yo som. Tanata ikam ngar pa itunu kuliini som, mi ikam se ki mburaana, mi imar ipet.✧

3

Paulus isope zin Pilipai pizin wal tau timañmanñ zin be tito zin Yuda pa mbulu kizin

¹ O niom tonmatizij tio, inñi be anposop sua tio ti, tana anso piom ta kembei: Kesekap la ki Merere mi leleyom ambai kat. Sua ta muñgu ankam piom, ta inñi anpoto mi anbeede ma ima mini. Mi irao niñ gesges pa na som. Pa inñi ko ipombol yom be kombot ambai.✧

² Kere yom pizin wal tau timañmanñ yom pa reetenana mi mbulu pakan kizin Yuda. Wal tana,

✧ **2:29:** 1Kor 16:16+; 1Tes 5:12; 1Tim 5:17 ✧ **2:30:** 1Kor 16:17

✧ **3:1:** 2Kor 13:11+

zin sananŋan kembei ta me, * mi tikamam uraata sananŋana. Tanata tiso tipasansaana sorok tomtom kulin.✧ 3 Mi iti ta Anutu Bubunana ipombolmbol ti ma tembesmbeeze pini, mi tapakurkur Yesu Krisi, mi tapase pa itundu mbulu kiti sa som na, iti ta tewe Anutu wal kini ŋonoono mi takam reetenjana ŋonoono. Pa reetenjana ŋonoono na, koron ki lelende.✧

Mbulu ta boozomen kizin Yuda, ta Paulus ito ma imap

4 Kere. Wal tana, sombe lelen be tipase pa zitun mbulu kizin, na nio tomini leŋ mbulu pakan ma aŋlip pizin.✧ 5 Pa indeeŋe ta anaŋ ipeebe yo ma aŋsu mi koŋ mbeŋ lamata mi tel na, tireete yo. Nio tomtom ki Israel. Uŋ ipet la ki Benyamen. Tamaŋ ma anaŋ tizzo Iburu kaŋan mi titoto kat mbulu tiam Yuda, mi nio tomini aŋtoto. Mi mbulu ki tutu toŋana na, aŋto zin tutu kan, mi aŋkam kaisiigi pa kat.✧ 6 Ingi kembei tabe muŋgu aŋseseze zin wal tau timbot lela lupŋana ki Krisi na matan. Tana mbulu boozomen ta tutu kizin Yuda iso pa, ina ta nio aŋto ma imap. Pa aŋso aŋkam be aŋwe ndeeŋeŋon pa Anutu mataana.✧

* **3:2:** Zin Yuda tirepilpiili zin me. Paso, me tikanan sorok koron ta boozomen. Tana zin Yuda tiso me, ni koron ŋgeezenana pa Anutu mataana som. Mi titooro sua se kizin wal ta Yuda somŋan i, mi tiwatwaata zin tomini be me. Tamen ingi Paulus itooro sua mini, mi iso zin wal tau timaŋmaŋ pa reetenjana mi tutu, ta tiwe kembei me. ✧ **3:2:** 2Kor 11:13; Ga 5:2,15 ✧ **3:3:** Ro 2:28+; Kol 2:11 ✧ **3:4:** 2Kor 11:18,21+ ✧ **3:5:** Un 17:12; Nŋo 23:6, 26:4+; Ro 11:1; 2Kor 11:22 ✧ **3:6:** Nŋo 8:3, 9:1+; Ga 1:13+

*Paulus ipase pa itunu mbulu kini sa mini som.
Ipase pa Krisi men*

⁷ Mi koozi na, mbulu boozomen ta mungu anso ko iuulu yo ma anwe ndeenenon na, anre kembei ipasaana yo. Paso, ipakaala yo pa Krisi. ✧ ⁸ Mi tina men som. Nio anre koron ta munjaana men tana kembei koron sorok. Mi koron tamen, ta koron nonoono ma ilip kat pa koron ta boozomen, ina ta anute Merere tio Yesu Krisi, mi anso anwe ni lene kat. Uunu tina ta moton la pa mbulu tio ta boozomen tana mini som. Pa ina, anre kembei musmuuzu.

Tana nio anso ankam Krisi ma iwe leŋ kat. ✧ ⁹ Mi leleŋ be ansekup la kini ma tuŋ kat. Tana inŋi anpase mini pa mbulu tio tau antoto tutu na som. Pa ina ko irao be ikam yo ma anwe ndeenenon pa Anutu mataana na som. Inŋi anpase pa zaala toro. Zaala ki urlanana. Pa zaala tana na, Anutu itunu ikam ti wal ta tuurla ki Krisi na, ma tewe ndeenenanda pa ni mataana. ✧ ¹⁰ Tana koozi, nio leleŋ be anute kat Krisi mi Anutu mburaana tau ipei i ma imanŋa mini na. Mi ansonbe anŋaabi mi anbaada patanana pa ni zaana, mi anŋaabi pa meetenana kini. ✧ ¹¹ Naso iwe zaala pio be Anutu ipei yo tomini ma burup ma anmanŋa mini pa naala. ✧

Paulus ikamam kinkiini pa Krisi

¹² Kokena niom koso nio ankam kat mbulu ta boozomen tana, mi mbulu tio ta boozomen ambai lup. Som. Inŋi ankam kinkiini pa men. Pa uunu

✧ **3:7:** Mt 13:44+ ✧ **3:8:** Yo 17:3; 1Kor 2:2; Kol 2:2 ✧ **3:9:** Ro 1:7, 3:21+, 10:3+ ✧ **3:10:** Ro 6:3+, 8:17; 2Kor 4:10+; 1Pe 4:13
✧ **3:11:** Yo 11:24; Ro 6:5; Tur 20:5+

tina ta Yesu Krisi ikam yo ma anwe lene.✧ 13 O niom tonmatizij tio, nio ti anre ituj kembei ankam Krisi ma iwe leŋ kat zen. Mi koronj tamen ta inji ankamam i. Koronj boozomen ta tila kek na, motonj imilmiili pizin mini som, mi mburonj mburonj ma ankamam kinkiini pa koronj ta anre la pa mi anso ankam.✧ 14 Inji anjserseere pa londi, bekena lonja mi anse kat ka senjaanja, mi ankam leŋ kadoono ta Anutu iboobo yo pa be ankam i. Kadoono tana na, mbotjana ki kar saamba tabe Yesu Krisi ikam piti i.✧ 15 Tana iti ta so tewe kolman pa ngar ki Anutu, inako takam ngar ta kembena. Mi sombe niom pakan ngar tiom ipa ndel pa ngar tio, ina ambai. Anutu itunu ko ipaute yom pa.✧ 16 Tamen mbulu pakan ta iti tombot mat pa kek na, matanda ingal be takam.✧

Zijoi ta tiwe kin ambainjana be toto, mi zijoi ta tiwe kin sananjana

17 O niom tonmatizij tio, nio leleŋ be niom ta boozomen kaparlup leleyom mi koto yo pa mbulu ta ankamam i. Mi nio ituj tamen som. Wal boozomen ta so tipa pai kizin ta kembei, ina tiwe kin ambainjana piom be kere la pa mi koto.✧ 18 Pa kere. Sua ta munju anzzo piom, ta koozi anso piom mini raama tinjizi. Wal boozomen na, pai kizin iswe zin kembei tiwe ke pambaraanana ki Krisi ka koi bizin.✧ 19 Wal ta kembei ko tilala beso swon, to tila len. Pa koronj boozomen ta ki kulin i, ina

✧ **3:12:** 1Tim 6:12,19 ✧ **3:13:** Lu 9:62; 1Kor 9:24+ ✧ **3:14:** 1Kor 9:24; 2Tim 4:7+; Ibr 3:1, 12:1 ✧ **3:15:** 1Kor 2:6, 14:20; Ga 5:10 ✧ **3:16:** Ro 12:16, 15:5; Ga 6:16 ✧ **3:17:** 1Kor 4:16+, 11:1; 1Tes 1:6+; 1Pe 5:3 ✧ **3:18:** 1Kor 1:23; Ga 1:7, 2:21, 6:12; Pil 1:15+

timbesmbeeze pa ma iwe kembei ta merere kizin. Mi mbulu ta tere kembei pamianņana na, nin se pa, mi tire kembei mbulu ambainņana. Pa nņar kizin imap ma ilala pa koroņ toono kan men.✧

Kar kiti ta kar saamba

²⁰ Mi iti na, kar kiti nņonoona ta kar saamba. Tanata tu'urur matanda pa ulaaņa kiti Yesu Krisi, mi tazza i be imbot saamba mi isu,✧ ²¹ mi itooro kulindi toono kana ta loņa izanzaana i ma iwe kembei itunu kuliini ndabokņana ta ka azuņka biibi. Mbulu tana ko ipet pa itunu mburaana ta irao ikam koroņ ta boozomen ma timap timbot la ni kopo mbarmaana.✧

4

Paulus lelene be zin Pilipai timender mbolņana mi tilup lenen

¹ O niom toņmatiziņ tio, nio lelen piom ilip mi aņkam nņar biibi be aņre yom. Pa uraata ta muņgu aņkam la mazwoyom na iur nņonoona. Tana niom ta kewe kembei kadoono ambainņana ta Anutu ikam pio, mi kakam yo ma lelen ambai kat. Tana kemender mbolņana. Merere itunu ko ipombol yom pa. ✧

² Mi nu Euodia mi nu Sintike, niomru kewe Merere lene kek. Tana aņso aņpombol yom be kuurpe nņar tiom mi kaparlup leleyom. ³ Mi nu ta gabgaaba yo pa uraata na, lelen be uulu moori ru tana ma tikam ta kembei. Pa ziru tana, mi Kelemen, ziņan zin pakan ta tigabgaaba yo pa

✧ **3:19:** Ro 8:5+, 16:18; 2Pe 2:1+ ✧ **3:20:** Ep 2:6; Kol 3:1; 1Tes 1:10; Ibr 12:22 ✧ **3:21:** Ro 8:29+; 1Kor 15:25-43+; Ep 1:19 ✧ **4:1:** 1Tes 2:19+

uraata mi zan imbotmbot la ro ki mbotɲana mata yaryaaraɲana i, ta niamɲan amporryou mbolɲana pa uruunu ambaiɲana. ✧

Lelende ambai kat pa Merere totomen

⁴ Leleyom ambai kat pa Merere totomen. Anso mini: Leleyom ambai kat! ✧ ⁵ Mi kumuɲai wal ta boozomen mi kokototo ituyom. Naso kewe kin ambaiɲana pizin tomtom. Pa Merere imbot kolouɲana kek. ✧ ⁶ Mi kopoyom rru pa kosa sa pepe. Leleyom ambai pa Anutu, kapakurkuri, kuzunɲunɲi pa koronɲ ta boozomen, mi kiwwi i be iuulu yom. ✧ ⁷ Mi leleene luumuɲana ki Anutu, tau ilip kat pa iti tomtom ngar kiti, inako iporoukaala leleyom mi ngar tiom, mi ikam yom ma kesekap kat la ki Yesu Krisi. ✧

⁸ O niom tonmatiziɲ tio, iɲgi be anpemet sua tio. Nio leleɲ be ngar tiom ilala pa mbulu ambaimbainɲan men ta kembei: mbulu ɲonoono, mbulu ambainɲana ta ipa ndel ma ilip kat, mbulu ndeeɲɲana, mbulu ɲgeeeɲɲana, mbulu ta iti lelende pa, mi mbulu ambainɲana ta ikam ti ma zanda ambai pa. Tana mbulu boozomen ta tere kembei ndabokbokɲan na, motoyom ɲgalɲgal mi kakamam ngar pa. ✧ ⁹ Mi mbulu boozomen ta anpaute yom pa, som kere yo anɲkam, mi sua boozomen tau kelenɲ la kwonɲ na, kikiskis mi koto. Mi Anutu ta mbulu luumuɲana katuunu na, ni ko imbot raama yom. ✧

✧ **4:3:** Lu 10:20; Tur 3:5, 20:12 ✧ **4:4:** Mbo 32:10; Ro 12:12; Pil 3:1; 1Tes 5:16 ✧ **4:5:** Ibr 10:37; Yems 5:8+; 1Pe 4:7 ✧ **4:6:** Mbo 55:22; Mt 6:25+; 1Pe 5:7 ✧ **4:7:** Yo 14:27; Ro 5:1; Kol 3:15 ✧ **4:8:** Ro 12:17, 13:13 ✧ **4:9:** Ro 15:33; 1Kor 4:16; Pil 3:16+; 2Tes 3:16

Paulus iso ni leleene ambai pa senjeeri kizin Pilipai

¹⁰ Nio aŋute: Ta muŋgu mi imar na, leleyom be ku'uulu yo. Tamen leyom zaala som. Mi iŋgi buri ŋgar ta kakamam pio na, iur ŋonoono mini, mi kesenjeere koronj pio. Tana lelenj ambai mi aŋpakur Merere kiti Yesu Krisi pa. ¹¹ Mi iŋgi aŋbot ŋoobo ta aŋso sua tana na som. Pa ŋgar tio ipet kek. Tana mbulu pareiŋana ta so ipet pio, na lelenj ambai men. ✧ ¹² Nio ituŋ anyamaana mboti sananŋana mi mboti ambaiŋana kek. Mi mbulu ki lelende ambai totomen, ina aŋkam ŋgar pa ma imbot mat pio kek. Pa sombe koponj bok, som petel yo, som lenj koronj boozo, som lenj koronj som mi aŋbot ŋoobo, na mbulu pareiŋana ta so ipet pio, na lelenj ambai men. ✧ ¹³ Pa aŋsekap la ki Krisi mi ni ipombolmbol yo, tana aŋrao aŋbaada koronj ta boozomen. ✧

¹⁴ Tamen mbulu ta kakam be ku'uulu yo na, ikam yo ma lelenj ambai. Pa ina kembei kagaaba yo pa pataŋana tio ti. ¹⁵ Niom Pilipai kuute: Indeeŋe mata popoten ta aŋmar aŋpet lele pakaana ki Masedonia mi aŋkam uruunu ambaiŋana piom, mi ila ila ma aŋzem yom mi aŋla pa lele toro, ina niom men tau kagabgaaba yo pa uraata tio mi ku'uluulu yo pa pat. Mi lupŋana pakan na som. ✧ ¹⁶ Mi indeeŋe ta aŋla aŋkam uraata pizin Tesalonika mi aŋbot ŋoobo su tana na, kesenjeere lenj ulaŋa pakan pa mazwaana tana tomini. ✧ ¹⁷ Mi iŋgi aŋkamam be kakam koronj toro sa pio

✧ **4:11:** 1Tim 6:6+ ✧ **4:12:** 1Kor 4:11; 2Kor 6:10, 11:27 ✧ **4:13:** Yo 15:5; 2Kor 12:9+; 2Tim 4:17 ✧ **4:15:** 2Kor 11:9 ✧ **4:16:** Nŋo 17:1+

na som. Nio inġi anġkam nġar men pa kadoono ambainġana tabe Anutu ikam piom i. Pa ulaanġa ta kakamam be ku'uulu uraata ki Anutu, ina kembei ku'urur pat ila kautu ki kar saamba be ipeebe. Tana leleġ be kakam ma iwe biibi. Naso kakam biibi isu kar saamba.

¹⁸ Mi inġi anġru kosa sa mini som. Anrao kat. Pa koronġ boozomen ta kakam la ki Epaproditus, ta ni ikam ma imar nomonġ kek. Senġeeri tiom ti, nio anġre kembei patoronġana kuziinġana ta Anutu leleene pa mi iyok pa kat. ✧ ¹⁹ Anutu tio, ni koronġ imap katuunu. Tana niom wal ta kesekap la ki Yesu Krisi i na, ni ko iuulu yom pa koronġ boozomen ta kombot nġobo pa. ✧ ²⁰ Tana iti tapakur Tamanda Anutu zaana totomen!

Sua pemetġana

²¹ Wal boozomen ta tiwe Anutu lene kek mi tisekap la ki Yesu Krisi i na, kakam aigule tio pizin tataġa. Mi zin tonmatizġ ta niamġan ambotmbot i tikam aigule kizin piom tomini. ²² Mi Anutu wal kini ta boozomen ti, mi zin pakan ta tikamam uraata pa Kaisa na, zin tomini tikam aigule kizin piom.

²³ Kampeġana ki Merere kiti Yesu Krisi ko ise tiom. Nonoono.

✧ **4:18:** Ep 5:2; Pil 2:25; Ibr 13:16; 1Pe 2:5 ✧ **4:19:** Mbo 23:1; 2Kor 9:8

**Anutu Sua Kini Potomaxana
Genesis, Exodus, Ruth, Psalms, Proverbs, Jonah, and
The New Testament in the Mbula Language of Papua
New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Mbula long
Niugini**

Copyright © 1996 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Mbula

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-08-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

a815c47a-4c36-5240-a396-70cbd5e9b593